

Ахмет Байтұрсынұлы: Газет - халықтың көзі, құлағы һәм тілі

QORJYNTÜBEK JARŞYSY

2022 жылдың 9 шілдеден
бастап шығады

№ 13/39
1 сәуір

Облыстық апталық ақпараттық-жарнамалық газет
www.instagram.com/qorjyntubek_jarsysy

E-mail: priogazeta@mail.ru

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ VIII САЙЛАНҒАН ПАРЛАМЕНТТІҢ БІРІНШІ СЕССИЯСЫНЫҢ АШЫЛУЫНА ҚАТЫСТЫ

Президент VIII сайланған Парламенттің бірінші сессиясын ашық деп жариялаған соң сайлауда жеңіске жетіп, депутат мандатына ие болған азаматтардың қызметіне табыс тіледі.

Мемлекет басшысы бір жылдың ішінде еліміздің қоғамдық-саяси өмірінде болған негізгі өзгерістерге тоқталып, жүзеге асырылған реформалар «Күшті Президент – ықпалды Парламент – есеп беретін Үкімет» қағидасына негізделгенін атап өтті.

– Бұл қағида – мемлекетіміздің басты тірегі. Референдумнан кейін Конституцияның жаңа талаптарына сай билік тармақтарын түгел жаңғыртуға кірістік. Халықтың да көптен күткені осы еді. Конституциялық өзгерістерге сәйкес Президент сайлауы, Сенат, Мәжіліс

және мәслихаттар сайлауы өтті. Референдумды қосқанда бір жылға жуық уақыттың ішінде өте маңызды бес саяси науқан өткізілді. Оның бәрі аса күрделі кезеңге тұспа-тұс келді. Қаншалықты күрделі болса да, біз еліміз үшін өте қажет жолды қысқа мерзім ішінде жүріп өттік, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев. Мемлекет басшысы сайланған депутаттарды ел мүддесі үшін жұмыла жұмыс істеуге шақырып, Отанымызды өркендету жолында жасалатын өзгерістер әлі де жалғасатынын айтты.

– Бұл – ұзақ жолдың басы ғана. Реформалар жалғаса береді, саяси құрылымды жетілдіру қажет. Бұл – аса маңызды жұмыс. Биыл алғаш рет 45 аудан және облыстық маңызы бар қала әкімдерін тікелей

сайлау өтеді. Содан кейін еліміздегі барлық аудан әкімдерін сайлайтын боламыз. Осылайша, биліктің барлық институттары жаңарып, тың қарқынмен жұмыс істей бастайды. Біз саяси үдерісті демократияландырып, азаматтардың мемлекетті басқару ісіне қатысу мүмкіндігін кеңейте береміз. Бәріміз мына бір өте маңызды нәрсені түсінуіміз керек. Қазақстан – осы геосаяси аймақта түбегейлі реформа жүргізіп жатқан бірден-бір ел. Оның бәрі, ең алдымен, ел болашағы үшін айрықша маңызды, – деді Президент. Осы орайда Мемлекет басшысы депутаттарға бір ғана маңызды міндет жүктелетінін, яғни әрдайым өзгерістердің бел ортасында болу керек екенін атап өтіп, олардың маңызды шешімдер қа-

былдайтынын және сол үшін жұрт алдында жауап беретінін айтты.

Президент еліміздің негізгі басымдықтарына тоқталып, Парламенттің алдағы жұмысы туралы ойларын ортаға салды. Атап айтқанда, Қасым-Жомарт Тоқаев Парламент палаталарының бірлескен отырысында іскерлік белсенділікті ынталандыру, еліміздің өндірістік әлеуетін арттыру, инфрақұрылымды дамытуға қатысты ұстанымдарды қайта қарау, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, адам капиталының сапасын арттыру, әлеуметтік тұрғыдан осал топтағы азаматтарды қолдау, адам құқықтарын қорғау жүйесін нығайту, мемлекеттік басқарудың тиімділігін және стратегиялық жоспарлаудың сапасын көтеру мәселелеріне назар аударды. Сондай-ақ аталған мәселелердің аясында Үкіметке бірқатар тапсырмалар беріп, Парламент тиісті заң жобаларын қабылдау қажет екендігін айтты. Мемлекет басшысы сөзін қорытындылай келе, реформалардан кейін депутаттардың өкілеттігі біршама кеңейгенін, қос палатаның жұмысына бірқатар өзгеріс енгізілгенін атап өтті. Оның айтуынша, бұрын заң жобасын Мәжіліс мақұлдап, Сенат қабылдайтын. Енді заң қабылдау құзыреті Мәжіліске берілді. Мәжіліс басқа да артықшылыққа ие болды. Осылайша, жоғары өкілді орган шын мәнінде ықпалды Парламентке айналды.

akorda.kz

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫНЫҢ ЖАРЛЫҒЫМЕН ӘЛИХАН СМАЙЫЛОВ ҚР ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІ БОЛЫП ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Әлихан Смайыловты ҚР Премьер-Министрі лауазымына тағайындау туралы Жарлыққа қол қойды.

«Әлихан Асханұлы Смайылов Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі лауазымына тағайындалсын», — делінген Мемлекет басшысының Жарлығында.

primeminister.kz

ҚАЛА ӘКІМІНІҢ ХАЛЫҚПЕН КЕЗДЕСУІ

2023-жылғы 31-наурыз күні Приозерск қаласының әкімі Сапар Қайыркенұлы Сатаев «Достық» балалар мен жасөспірімдер шығармашылық орталығында қала тұрғындарымен кездесу өткізді. Кездесуге қаладағы барлық кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, жастар және баспасөз өкілдерімен қатар құқық қорғау салалары басшылары да қатысты.

Қала әкімі 2022-жылдан бергі уақыттағы қала бойынша барлық салаларда атқарылған жұмыстардағы жетістіктер мен кемшіліктер жөнінде халыққа баяндады. Онда әлеуметтік азық-түліктер бағасын тұрақтандыру, жылу беру науқаны және қазандақ жұмысы, тұрғын үй құрылысы мен жөндеу, «Арай» ЖШС, «Приозерск ЖилСервис» ЖШС мен «Сарышаған су-жылу» ЖШС қызметтері туралы, аты аталған серіктестіктердің биылғы жылы атқаруға тиіс жұмыстары жайлы айта келіп, «Өздеріңізге белгілі, ағымдағы жылдың 19-наурызында өткен ҚР Мәжіліс Парламенті мен барлық деңгейдегі мәслихат депутаттарының сайлауында 11 сайлау округі бойынша қалалық мәслихаттың депутатылығына 22 кандидат қатысты. Сайлауда басым дауысқа ие болған 11 депутаттарымыз бүгін ортамызда. Халықтың талап-тілегін тындап, мәселелерін шешу үшін біз – жергілікті өкілді және атқарушы орган болып бірлесіп жұмыс жасаймыз деген сенімдемін. Осы сайлауда белсенділік көрсетіп, азаматтық ұстаным танытқандарыңызға ризашылығымды білдіремін», - деді. Сосын жиналғандар назарларына қаланың әлеуметтік-экономикалық дамуы бойынша 2022-жылдың 12 айының қорытындысы мен ағымдағы жылға арналған жоспарлар туралы есебін баяндады.

Өнеркәсіп өнімін өндіру көлемі көрсеткіші өткен жылмен салыстырғанда төмендеген, себебі «Ер-Тай» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің руда құрамындағы қорғасын концентратының үлесі төмендеген. Аталған көрсеткіш «Ер-Тай» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің «Қосқұдық» жаңа кен орнын ашуына байланысты ағымдағы жылдың соңына дейін орындалатынын мәлімдеді.

Қалада 803 шағын және орта бизнес субъектілері жұмыс істейді. Жұмыспен қамтылғандар саны 1 562 адам. Жұмыспен қамту көрсеткіші 3,3 пайызға артты.

2022-жылы «Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025-жылдарға арналған ұлттық жобасы» шеңберінде 165 млн.теңге сомасына 38 жоба

іске асырылып, 28 адам жұмыспен қамтылған. Ал, ағымдағы жылы 189 млн.теңге сомасына 40 жоба іске асырылып, 32 адамды жұмыспен қамту жоспарлануда екен. Сонымен қатар, 82 млн.теңге сомасына 5 шағын және орта кәсіпкерлік нысан іске қосылады деп күтілуде.

Сонымен қатар сауда, агроөнеркәсіп, құрылыс жұмыстары, тұрғындар үшін өте өзекті болған тұрғын үй-коммуналдық мәселелері туралы баяндады. Атап айтқанда – өткен және ағымдағы жылдардың жылыту кезеңі штаттық режимде өтуде екенін,

2022-2023-жылдардағы жылыту кезеңіне дайындық барысында бірқатар іс-шаралар өткізілгенін, соның ішінде: кеңейтілген - №1 және №5 қазандықтарды ағымдағы жөндеу; жылу алмастырғыштарды монтаждау (таблетка); бу тізбегіне d-1700 мм алты цилиндрлік жылу алмастырғыштан тұратын блоктарды монтаждау (құбырлы экономайзер); қоректік желіні ауыстыру; қуаты 500 кВт деаэрация тізбегінде салқындатуға арналған екі цилиндрлік жылу алмастырғыштан блоктарды монтаждау жұмыстары атқарылған.

Жаңғырту бойынша жүргізілген барлық жұмыстар жылу шығынын азайтуға және жылумен жабдықтауды жақсартуға бағытталған. 2023-2024-ж.ж. жылу беру маусымына дайындық барысында ағымдағы жылы 2 дана жаңа жылуалмастырғыш орнатылды (ПСВ-200 және ПСВ-500). Сонымен қатар қазандықтардың тозуына байланысты жылу беру сапасын арттыру барысында 1 жаңа қазандық сатып алынды. Қазандықты орнату жұмыстары жылу маусымы аяқталғаннан кейін жүргізілетін болады. Бүгінгі таңда Қарағанды облысы энергетика басқармасына қазандықты жөндеу, 2 дана желілік сорғы орнату, 2 км аса жылу желісіне жөндеу жұмыстарына бюджеттік өтінім тапсырылды.

Суық су құбырларының спутник арқылы өткізілуіне байланысты 2022-2023- ж.ж. жылу беру маусымында бірқатар ақаулы жағдайлар орын алу себебінен құбырларға жөндеу жұмыстарын жүргізуге көптеген өтініштер келіп түскен. Соған сәйкес, аталған мәселені шешу үшін ағымдағы жылы су желілерін жерастымен жүргізу жұмыстары жүргізілетін болады.

Кисунько көшесіндегі 9 қабатты тұрғын үйлердің су қысымы төмен болу мәселесін шешу мақсатында ЖБ есебінен Балқаш, Абай көшелеріндегі су құбырын ауыстыру жұмыстарын жүргізу жоспарлануда. Сонымен қатар, Жеңіс Бульвары көшесінде су құбырында көп апатты жағдай орын алуына байланысты жергілікті бюджет есебінен жөндеу жұмыстары жүргізіледі. Ұзындығы 1 шақырымнан астам коммуналдық меншіктегі су құбыры және кәріз желілерінің авариялық учаскелерін ауыстыру

түсінікті айтып өтті. Тарата айтқанда, қазіргі уақытта қалада жастардың саны 2 767 адамды немесе қала халқының жалпы санының 21 пайызын құрайды. Есеп беру кезеңіне 377 жас жұмысқа орналастырылған. Жазғы кезеңде «Жасыл Ел» бағдарламасы және «ЭКОСАРБАЗ» жобасы аясында 95 жас жұмыспен қамтылыпты. Кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі 2021-2025-жылдарға арналған ұлттық жоба шеңберінде облыс әкімінің грантын 2 жас кәсіпкер, қала әкімінің грантын – 7 жас және «Zhas Project» жобасы шеңберінде 3 жас кәсіпкер ұтып алған. Бұл шара 2023-жылы да жалғасын тауып, қала бюджетінен осы мақсатқа қаражат қарастырылған.

Кездесу соңында әкім Сапар Қайыркенұлы: «Атқарылған жұмыстың негізгі бағыттары және алдағы жоспарлармен таныстырып өттім. Алдағы уақытта атқаратын жұмыс та, жоспар да көп. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші, барлығымыз бір болып, бірлесе қаламыздың көркеюіне әрқайсымыз жеке үлесімізді қосуға шақырамын! Біз бірге жаңа жетістіктерге жететінімізге сенімдімін! Баршаңызға амандық, табыс тілеймін!», - деп аяқтады өз баяндамасын. Әкім кездесуге қатысқан тұрғындар тарапынан қойылған сауалдарға тиянақты әрі қанағаттанарлық жауап берді. Халықпен кездесу ашық әңгіме түрінде жалғасты.

Халықпен кездесу өткеннен кейін қаладағы барша мекемелер, кәсіпорындар, ұйымдар және құқық қорғау саласы басшыларымен біргелікте жеке сауалдар бойынша қабылдау ұйымдастырылды және жеке сауалдарға тиісті мекемелер басшылары мен әкім жауап қатып, сауалда айтылған мәселерді шешу бойынша күзреті бар басшыларға тапсырма берді.

Нұрғали ҚАРАБЕКТЕГІ,
газеттің арнаулы тілшісі.

ПРИОЗЕРСК ҚАЛАЛЫҚ МӘСЛИХАТЫ VIII ШАҚЫРЫЛЫМЫНЫҢ I СЕССИЯСЫНДА

2023-жылғы наурыз айының 30-жұлдызында сағат 16.00-де қалалық әкімдіктің мәжіліс залында Приозерск қалалық мәслихаты VIII шақырылымының I сессиясы болып өтті. Сессияға қала әкімі С.Қ.Сатаев, қаладағы кәсіпорын, мекемелер, білім, мәдениет және денсаулық салалары басшылары, жастар ұйымдары мен ақпарат құралдары өкілдері қатысты.

Сессияны Приозерск қалалық сайлау комиссиясының төрағасы А.А. Медетбекова бастап, қатысушыларды сессияның күн тәртібімен таныстырды және «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабы 2-тармағына сәйкес қалалық мәслихаттың бірінші сессиясын қалалық сайлау комиссиясының төрағасы ашады және мәслихат төрағасы сайланғанға дейін жүргізеді. Сондықтан қалалық мәслихаттың сегізінші шақырылымының бірінші сессиясын ашық деп жариялады.

Биылғы жылғы 19-наурызда өткен сайлауда жеңіске жетіп, депутат болып сайланған тұлғаларды құттықтады. Одан әрі еліміздің Әнұраны орындалды.

Сессияда қалалық мәслихаттың сегізінші шақырылымының бірінші сессиясының ұйымдасқан жұмысын қамтамасыз ету мақсатында «AMANAT» партиясы Саяси кеңесінің Бюросы мен қалалық мәслихат депутаттары өкілдерінің жиналысы өткені хабарланды. Олар жұмыс органдарының құрамын және сессияның күн тәртібін алдын ала талқылаған.

Депутаттар өкілдерінің жиналысы атынан хатшылық құрамына 3 адам сайлау ұсынылады:

1. Джарылғапов Бек Танирбергенович – қалалық мәслихат депутаты;
2. Абдимуталипов Муса Жалиевич – қалалық мәслихат депутаты;
3. Есімбек Меруерт Ерланқызы қалалық мәслихат аппаратының бөлім басшысы.

Депутаттар өкілдерінің жиналысы атынан есеп комиссиясының құрамына 3 адам сайлау ұсынылады:

1. Сатыбалдин Бахтияр Сакенович – қалалық мәслихат депутаты;
2. Ахметов Мансур Талғатович – қалалық мәслихат депутаты;
3. Мақышева Шұға Бексейтовна – мәслихат аппаратының басшысы. Аталған үміткерлер бір ауыздан мақұлданып, қабылданды.

Сессияның күн тәртібіне келесі сұрақтар ұсынылады:

1. Қалалық сайлау комиссиясының хабарламасы.
2. Қалалық мәслихаттың төрағасын сайлау туралы.
3. Қалалық мәслихаттың тұрақты комиссияларын құру және олардың құрамы мен төрағаларын сайлау туралы.

4. Қалалық мәслихаттың «AMANAT» партиясының депутаттық фракциясын тіркеу туралы.

5. Қалалық мәслихаттың «AMANAT» партиясының депутаттық фракциясының төрағасы туралы.

6. Қалалық мәслихаттың екінші сессиясының күн тәртібі туралы.

Осы ұсынылып отырған күн тәртібі дауыс беру арқылы бекітілді.

Сессияның күн тәртібіндегі мәселелерді қарастыруда бірінші 2023-жылғы 19-наурызда өткен қалалық сайлау комиссиясының сегізінші шақырылған қалалық мәслихат депутаттарының сайлауының нәтижелері туралы хабарламасын қалалық сайлау комиссиясының төрағасы баяндады және нәтижелер жарияланып, депутат болып сайланғандарға куәлік пен төсбелгілер табыс етілді.

Күн тәртібіндегі қалалық мәслихаттың төрағасын сайлау туралы мәселеде қалалық мәслихат төрағасының кандидатурасы «AMANAT» партиясы Саяси кеңесінің бюросында және депутаттар өкілдерінің жиналысында талқыланып, Исатаев Алтай Нәсіпбекұлының кандидатурасы ұсынылғаны айтылды. Депутаттардың бір ауыздан қолдауымен Алтай

Нәсіпбекұлы Исатаев қалалық мәслихат төрағасы болып сайланды.

Приозерск қалалық мәслихаты VIII шақырылымының I сессиясы өз жұмысын жаңа төрағаның басшылығымен жалғастырды. Приозерск қалалық мәслихатының төрағасы А.Н.Исатаев күн тәртібіндегі мәселелерді қарастыратынын баяндады. Онда қалалық мәслихаттың тұрақты комиссияларын құрып, сайлауы қажеттілігі айтылды. Бұл мәселе депутаттар өкілдерінің жиналысында талқыланған және депутаттар өкілдері жиналысының атынан қалалық мәслихаттың үш тұрақты комиссиясын құру туралы ұсыныс енгізілген:

1. Қалалық мәслихаттың бюджет, қаржы және шағын орта бизнесті дамыту жөніндегі тұрақты комиссиясы;

2. Қалалық мәслихаттың құрылыс, көлік, коммуналдық шаруашылық және аграрлық мәселелер жөніндегі тұрақты комиссиясы;

3. Қалалық мәслихаттың әлеуметтік - мәдени даму және халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі тұрақты комиссиясы. Аталған комиссиялардың саны мен атауы бойынша басқа ұсыныс болмағандықтан, ұсыныс бір ауыздан қабылданды.

Тұрақты комиссиялардың құрамы мен олардың Төрағаларын сайлау мәселесі де депутаттар өкілдерінің жиналысында қарастырылған. Тұрақты комиссиялар келесі құрам да ұсынылады.

1. Қалалық мәслихаттың бюджет, қаржы және шағын орта бизнесті дамыту жөніндегі тұрақты комиссиясы:

1. Дүйсембаев Дулат Орынбасарұлы;

2. Сатыбалдин Бахтияр Сәкенұлы;

3. Ахметов Мансұр Талғатұлы комиссия құрамына еніп, депутаттар өкілдерінің жиналысы депутат Ахметов Мансұр Талғатұлын қалалық мәслихаттың бюджет, қаржы және шағын орта бизнесті дамыту жөніндегі тұрақты комиссияның төрағасы болып М.Т.Ахметов сайланды.

Қалалық мәслихаттың құрылыс, көлік, коммуналдық шаруашылық және аграрлық мәселелер жөніндегі тұрақты комиссиясына

1. Қарабалаев Талғат Әлімжанұлы;

2. Әбдімүтәліпов Мұса Жәліұлы;

3. Умаров Нұрлан Шадыбайұлы.

4. Абдурахманов Ержан Нұрланбекұлы ұсынылғаны оқылып, олар бір ауыздан қабылданды. Депутаттардың қолдауымен депутат Қарабалаев Талғат Әлімжанұлы қалалық мәслихаттың құрылыс, көлік, коммуналдық шаруашылық және аграрлық мәселелер жөніндегі тұрақты комиссиясының төрағасы етіп сайланды.

Қалалық мәслихаттың әлеуметтік - мәдени даму және халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі тұрақты комиссиясының құрамына:

1. Жарылғапов Бек Тәнірбергеноұлы;

2. Акимова Мақпал Шаймерденовна;

3. Бейскеева Ирина Владимировна енгізіліп,

депутат Мақпал Шаймерденовна Акимова қала-

лық мәслихаттың әлеуметтік-мәдени даму және халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі тұрақты комиссиясының төрағасы болып сайланды.

Күн тәртібіндегі келесі мәселелер бойынша қалалық мәслихаттың «AMANAT» партиясы депутаттық фракциясын тіркеу туралы және қалалық мәслихаттың «AMANAT» партиясы депутаттық фракциясының төрағасы туралы мәселелер депутаттар өкілдерінің жиналысында қарастырылған. Аталған мәселелер бойынша депутаттар өкілдерінің жиналысы атынан қалалық мәслихаттың «AMANAT» партиясының депутаттық фракциясын тіркеу және депутат Сатыбалдин Бахтияр Сәкенұлын фракциясының төрағасы етіп сайлау туралы ұсыныс енгізілгені айтылды және Б.С.Сатыбалдин фракция төрағасы болып сайланды.

Қалалық мәслихаттың ІІ-ші кезекті сессиясының келесідей күн тәртібі ұсынылады.

1. 2022-жылғы бюджетте қарастырылатын салықтық және басқа да бюджетке міндетті төленетін жоспарлы түсімдердің орындалуы туралы есебі («Приозерск қаласы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы» республикалық мемлекеттік мекемесі);

2. Приозерск қаласында Қазақстан Республикасы діни экстремизм мен терроризмге қарсы іс-қимыл жөніндегі 2018-2022 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалу нәтижесі (Приозерск қаласы әкім аппаратының терроризмге қарсы комиссия және төтенше жағдайлар бөлімі);

3. Азық-түлік және азық-түліктік емес тауарлар бағаларын тұрақтандыру бойынша атқарылып жатқан жұмыстары туралы («Приозерск қаласы кәсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімі» мемлекеттік мекемесі);

4. Приозерск қаласының тұрғын үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімінің атқарған жұмысы туралы («Тұрғын үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесі);

5. Әртүрлі мәселелер. Аталған мәселелер болынша бір ауыздан шешім қабылданды.

Келесі сөз қала әкімі Сапар Қайркенұлы Сатаевқа берілді. Қала әкімі жаңадан сайланған депутаттарды құттықтады және алдағы қызметтеріне сәттілік тіледі.

Осымен бірінші сессияның күн тәртібіндегі барлық мәселелер толығымен қарастырылды және Приозерск қалалық мәслихаттың бірінші сессиясы өз жұмысын аяқтады.

Нұрғали ҚАРАБЕКТЕГІ
газеттің арнаулы тілшісі.

ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН ҚАНДАЙ БОЛУЫ КЕРЕК?

Өмір өз соқпағымен өтуде, уақыт көшіне ерген заман да осынау соқпақта өзгеруі, жаңаруы заңдылық. Кешегі мен бүгінгінің арасында қаншама айырмашылық бар. Өркениетке ере алмасаң, көштен кейін қаларың сөзсіз. Тәуелсіздік алғалы көптеген қиындықты бастан кештік, қиыншылықтың бәрін артқа тастап осы бүгінгі күнімізге жеттік дегенмен, 2022-жыл бізге қуанышпен келген жоқ. Ол жыл қазақ жеріне дүрбелеңмен келді. Бейбіт шерулермен басталып, ақыры қантөгіспен аяқталған «Қасіретті қаңтар» қоғамда жылдар бойы мазалаған, ашындырған кемшіліктерді, өзекті мәселелерді ашып көрсетті және сонымен қатар арамды арандатушылар бар екені де байқалды. Қасіретті қаңтар оқиғалары мен одан кейінгі төтенше жағдай кезінде түрлі құқық бұзушылықтар жасағаны үшін екі мыңға жуық адам ұсталды деген ақпарат бар. Президентіміз Бас прокуратураға олардың қандай кінәсі барын анықтауды және ауыр қылмысы болмаса, жазасын жеңілдетуді тапсырды. Соның нәтижесінде көптеген азаматтар қамаудан босатылды. Ал, нағыз қылмыс жасаған адамдар заң алдында толығымен жауап берді, себебі арандатушыларға жеңілдік жасау – жазықсыз құрбан болған жандардың аруағын сыйламау болып табылады. Бірақ осы жағдай халық пен өкімет арасын жақындатып, сенім білдіру сезімін оятқандай болды. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Мәжілісте сөйлеген сөзінде: «Халқымыз үшін тәуелсіздік бәрінен қымбат. Жаңа Қазақстанды бірге құрайық», деп үндеу тастағаны белгілі. Осы орайда, Президент айтқан жаңа Қазақстан қандай болуы керек? Еліміз дамудың қандай бағытын ұстанғаны жөн? Жеріміздің қауіпсіздігін сақтап, халықтың әлауатын қалай көтереміз? - деген сұрақтар барлығымызды мазалайтыны анық. Осы сұрақтарға өз көзқарасымыздан жауап берсек, ең бірінші маңызды сұрақ, ол – жаңа Қазақстан қандай болуы керек? Әділетті, ауызбіршілігі мықты қоғам құру және экономикалық, әлеуметтік ахуалы тұрақты, халықпен санасын, оған есеп беріп, бірге жасайтын һәм хал-ахуалын жақсарту үшін қызмет етін егемен-

ді ел болу керек деп санаймыз.

Еліміз дамудың қандай бағытын ұстанғаны жөн? Жаңа Қазақстанда авторитарлық саяси жүйе емес, демократиялық саяси жүйе басым болуы қажет деп ойлаймыз. Елдегі сөз бостандығы мен митинг өткізу еркіндігі болса, себебі саясат ашық болған кезде халықтың мемлекетке деген сенімі артады. Сондай-ақ қоғамдық ұйымдардың жұмысына шектеудің азайғаны жөн деп есептейміз. Жалпы, мемлекеттік емес ұйымдардан бөлек, жалпы қоғамдық бірлестіктерге қатысты заңды түрде шектеулер өте көп, соның азайғаны жөн болар еді. Саяси партияларға да қатысты түрлі шектеуді алып тастап, оппозиция дамуына мүмкіндік берілсе. Оппозиция болған жерде бәсекелестік болады, ал бәсекелестік бар жерде адал академиялық жүйе орнайды. Себебі үкімет халыққа қызмет етіп, әлеуметтік жағдай мәселелері тез шешімін табатын ба еді деген ойға келеміз.

Жуықта ғана болып өткен Парламент мәжілісі және мәслихаттар сайлауындағы жаңалықтар халықтың көз алдында өтіп, демократиялық құндылықтар нышаны сезілгені көңіл қуантады. Жақсылыққа да, жаңалыққа да алғашқы қадамдар жасалып жатқанын бүкіл ел көріп, біліп, сезініп отыр. Елдің әлеуметтік жағдайы жақсы болса, олар саясатты көзге ілмейді. Екі қолға бір жұмыс болса, жалқысы отбасын асырауға, дұрыс өмір сүруіне жетіп тұрса, халық қойдан жуас, бетегеден аласа...

Жеріміздің қауіпсіздігін сақтап, халықтың әлауатын, жағдайын қалай көтереміз? Бұл сұрақтардың жауабын Президентіміз Қасым Жомарт Тоқаев берді десек те болады, себебі осы жылы істеген іс-әрекетінің бәрі жерімізді қорғауға арналды. Халықтың әлеуметтік жағайын да ақырындап көтеріп, экономиканы түзеп келе жатқаны айқын байқалады. Осымен ойымды «көпшіліктің қолы ұзын» деген халық даналығымен аяқтақым келеді. Бәріміз бірге жұмыла еңбектенсек, ауызбіршілік болса, академиялық адалдықты сақтасақ бірге Жаңа Қазақстанға аяқ

басамыз!

Нұрғали ҚАРАБЕКТЕГІ

БІРТУАР БИІК ТҰЛҒА (БАЛАЛАР ЖАЗУШЫСЫ МАРАТ ҚАБАНБАЙДЫҢ ТУҒАНЫНА 75 ЖЫЛ)

Балалар жазушысы, публицист Марат Қабанбай 1948 жылы 22 наурызда Шығыс Қазақстан облысы, Зайсан ауданы, Ұлы-Қаратал ауылында дүниеге келген. 1975 жылы С. М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің (қазіргі әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті) журналистика факультетін аяқтайды.

Әр жылдары балалар мен жасөспірімдерге арналған шығармалардың республикалық жабық бәйгесінде жүлделі орындарды жеңіп алған. Жазушы Марат Қабанбаев бірнеше кітаптың авторы. Солардың ішінде сәтті шыққан туындыларының бірі — «Айшылық алыс жол» атты романы. Роман тақырыбы жетпісінші-сексенінші жылдар аралығын қамтиды. Суреттелген оқиғалардың бәрі дерлік күнделікті өзіміз көріп, басымыздан кешіріп жүрген жайлар.

Марат Қабанбайдың шығармасы әлемдік деңгейде жоғары бағаланғаны біз үшін үлкен мәртебе және мақтаныш. 1990 жылы жазушы «Пысық болдым, мінеки!» атты хикаяты үшін «Жастарға арналған кітаптар (IBBY Honour List) жөніндегі халықаралық кеңестің құрметті тізіміне» енгізілгені туралы дипломмен, яғни Х.К

Андерсен атындағы сыйлықтың құрметті дипломымен марапатталды. Марат Қабанбай бұл сыйлықты алған тұңғыш және жалғыз қазақстандық қаламгер.

Жалпы Марат, дүниеге бала көзімен қарай білетін, сезіне білетін жазушы. Оның балаларға арналған шығармалары «Бақбақ басы толған күн», «Арыстан, мен, виолончель және қасапхана» повестері.

Қалалық кітапханамыздың балалар бөлімінде, қазақтың балалар жазушысы Марат Қабанбайдың 75 жас толуына орай әдеби кеш ұйымдастырылды. Бұл іс-шарада балаларға жазушының өмір жолы мен шығармашылығы жайлы баяндама оқылып, кітап көрмесімен таныстырылды. Көрмеге «Жиһангез Тити», «Арыстан, мен, виолончель және қасапхана» атты кітаптары қойылды.

Шын мәнінде, Марат Қабанбайдың жазған дүниесінің барлығы дерлік, бүгінгі таңда оқырман қауымға естелік. Аса құнды туынды. Мол қазына.

Ж. Қалабаева
«Приозерск қалалық кітапханасы»кмм
балалар бөлімінің
кітапханашысы.

ҮШ ЖҮЗДІҢ БАС БИИ БОЛҒАН ТӨЛЕ БИДИҢ ТУҒАНЫНА – 360 ЖЫЛ

Әлібекұлы Төле би (1663-1756) - қазақтың Тәуке, Болат, Әбілмәмбет, Жолбарыс, Абылай хандары тұсында мемлекет басқару ісіне араласқан аса ірі мемлекет және қоғам қайраткері, ойшыл дана, Әз Тәуке хан құрған «Билер кеңесінің» мүшесі, атақты шешен, Ұлы жүздің төбе бии, «Жеті жарғы» деп аталатын заңдар кодексінің шығарушылардың бірі. Шыққан тегі Ұлы жүздің Дулат тайпасының Жаныс руынан. Шежірешілер «тоғыз ұлды Құдайберді әулетінен Төлеге дейін бай да, би де шықпаған. Олар «қарашоғыр» атанған қара шаруа болған» деген дерек береді. Төле би кезінде оқыған, ірі сауатты, халқының ақындық шешендік өнерінен тәлім алған адам. Жастайынан ел арасындағы билікке араласып, әділдішімен, шешендігімен, тапқырлығымен төңірегіне кеңінен танылады.

Төле би өз халқының шешендік-поэтикалық өнерінің дәстүрлерін жастайынан бойына сіңіріп өскен, зерделі, сауатты адам болған. 15-20 жасынан билердің бас қосқан жиналысына қатысып, өзінің әділдігі мен шешендік өнері арқасында таныла бастайды. Ол кезде қазақ пен жоңғар хандықтары үнемі жауласып жүретін. Тәуке хан өлімінен кейін Қазақ хандығы ыдырай бастады. Ұлы жүзді басқарып отырған Төле би жоңғар басқыншыларына біраз уақыт кіріптар болады. Оларға салық төлегеніне қарамастан, Төле би саяси басқаруды өз қолына алды. Қазақтардың басын біріктіріп, оларды жоңғар бұғауынан құтқаруда Төле би маңызды рөл атқарды. Кейбір мәліметтер бойынша, Төле би Абылай сұлтанның өрлеуіне де ықпал еткен. Төле би, Орта жүздің бас бии Қазыбек Келдібекұлы және Кіші жүздің бас бии Әйтеке Байбекұлы үшеуі Әз Тәукенің бас кеңесшісі болған. Төле би Тәуке ханның Түркістанды Қазақ хандығының астанасы қылу, үш жүзді бір орталыққа бағындыру, бір ғана Қазақ хандығын күшейту, туыс қазақ, қарақалпақ, қырғыз және өзбек халықтарының жоңғар-ойрат басқыншыларына қарсы әскери одағын құру туралы шараларды жүзеге асыруға белсене атсалысты. Сонымен

бірге, Төле би Ұлы жүз бен Ресей арасында байланыс орнатып, дамытуға көп еңбек сіңірді. 1749-жылы немере інісі Айтбай бастаған елшілікгі Орынбор губернаторы И.И.Неплюевке жібере отырып, ол Ресей қоластына өтуге дайын екендігін мәлімдеген. Ол 1749-жылғы 26-қыркүйектегі жауап хатында Ресейге қосылуға деген ниетін күптай отырып, екі ел арасындағы сауда байланыстарын дамытуды қолға алуды ұсынған.

Қазақ хандығының ыдырау және жоңғарлардың басқыншылық соғыстары кезеңінде Төле би басшыға тән қасиетін таныта білді. Жоңғарлар жағдайды пайдаланып, қазақ халқын жойып жібергісі, ал тірі қалғандарын қуғын-сүргінге ұшыратқысы келді. Төле би Қабанбай, Бөгенбай және Жәнібек батырлармен бірге біртұтас халық майданын құрып, азаттық жолында күрес жүргізді. Халық ауыз әдебиетінде Төле би туралы көптеген тарихи аңыздар сақталып қалған. Халық арасында Төле би айтты деген мақал-мәтелдер, нақыл сөздер кең таралды. Шымкентте, Түркістанда және Ташкентте билік басында болған Төле би сәулетті ғимараттар салуға да белсене атсалысты. Төле би есімі күллі қазақ тарихына қатысты ірі оқиғалармен тығыз байланысты. Тәуке

ханның тұсында Төле би «Билер кеңесінің» мүшесі ретінде мемлекеттік істердің оң шешілуіне айтарлықтай үлес қосқан, жыл сайын өтетеін бүкіл халықтық жиынды ұйымдастырушылардың бірі болған. Ол Орта жүздің төбе бии Келдібекұлы Қазыбекпен, Кіші жүздің төбе бии Байбекұлы Әйтекемен бірге Тәукенің Түркістан қаласын орталық етіп, үш жүз ұлыстарын бір орталыққа бағындыруға, сөйтіп бірегей Қазақ хандығын

сұлтанмен, Шақшақ Жәнібек батырмен, сондай ақ Қоқан хандығымен байланысын үзбейді. Бұл ретте жоңғардың Жетісу жерін жаулаған қолбасшыларының бірі Сары Манджаның Төле бидің үйінде өлуі де біраз жайды аңғартқандай. Төле би жоңғар билеушілерінің арасындағы тақ таласын өршіте қолдап, ежелгі жаудың іштей әлсіреуіне ықпал жасайды. Абылай хан мен Төле би таққа таласқан жоңғар нояндарын алма кезек қолдай отырып, ақырында Жоңғар хандығының құлауын қамтамасыз етеді. Бұл Төле бидің Абылай ханмен бірлесе жүргізген сырт саясатының ірі нәтижесі еді.

Ел аузында Төле би туралы көптеген тарихи аңыздар сақталған. Оның атымен байланысты айтылатын нақыл сөздер, мақал мәтелдер, билік кесімдер де ел арасына кеңінен тараған. Төле би есімі тек Ұлы жүзде ғана емес, Орта жүз бен Кіші жүзде де аса құрметпен аталады. Бұл оның бүкіл қазақ халқының тағдырына қатысты ірі оқиғалардың ортасында жүргенінің айғағы. Бұған Төле бидің замандасы, тағдырласы Қаз дауысты Қазыбек бидің «Төле би дүниеден өтті» деген суық хабарды естігенде: «Төле өлді дегенше, дүниеден әділет өлді десейші. Бүтін билікке Төле жеткен, бүтін хандыққа Есім жеткен, бұл екеуіне кім жеткен?» деп, жер таянып, көзіне жас алуы да куәлік етеді. Бұл үш арысқа тірек болған үш асылдың бірінің екіншісіне берген бағасы. Бұдан асырып, жеріне жеткізіп, айту мүмкін де емес. Өйткені олар қасында бірге жүріп, бір бірінің қадір қасиетін жете таныған алыптар ғой! Төле би өзі 12 жыл билік жүргізген Ташкентте, атасы Жүніс ханның қасына жерленген. Қазіргі заманда да өзбек елі оны «Қарлығаш би» деп әспеттеп, кесенесін көздің қарашығындай сақтап, халықтың зиарат етіп келуіне зор жағдай жасап отырғанына куә болдық. Себебі өз заманында өзбек халқына да ықпал етіп, билік жүргізгені және халықты әділдікпен басқарғаны өзбек ұлтына да белгілі.

Нұрғали ҚАРАБЕКТЕГІ

нығайтуға, жоңғар шапқыншылығына қарсы бауырлас қырғыз, қарақалпақ, өзбек халықтарының одағын құруға бағытталған шараларды жүзеге асыруға белсене қатысады. Бұл Қазақ пен Жоңғар хандықтарының арасы шиеленісіп тұрған кез еді.

Тәуке хан өлгеннен кейін Қазақ хандығының іштей әлсіреуіне байланысты Төле би Ұлы жүзді билеп, жоңғар басқыншылары Жетісуды жаулап алуына байланысты біраз уақыт соларға тәуелді болады. Бірақ оларға алым салық төлеп тұрғанымен, саяси билікті өзінше атқарып, «ақ табан шұбырындыдан» кейінгі қазақ қауымын біріктіріп, оларды жоңғар феодалдарының езгісінен зат етуде аса зор ұйымдастыру жұмыстарын жүргізеді. Ол жоңғар қонтайшысына алым салық төлей отырып, Абылай ханмен, Барақ

БАЛАЛАРДЫҢ ТЕРЕЗЕДЕН ҚҰЛАУЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ БОЙЫНША АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН ЖАДЫНАМА

Құрметті ата-аналар!

2023 жылдың көктемгі кезеңі келді және көптеген ата-аналар ашық терезе нәресте үшін өлімге әкелетінін ұмытып кетеді. Жыл сайын биіктіктен құлағаннан көптеген балалар өледі. Сақ болыңыз!

1. Үйде бала болса, терезелерді ешқашан ашық ұстамаңыз! Сіз өзіңізді айналаңызда жүргендей сезінесіз, бірақ Сіз алаңдата-тын секунд Сіздің баланың өміріндегі соңғы нәрсе болуы мүмкін!

2. Ешқашан москит торларын қолданбаңыз-балалар оларға сүйеніп, олармен бірге құлап кетеді!

3. Баланы ешқашан қараусыз қалдырмаңыз!

4. Бала терезені өздігінен аша алмайтындай етіп терезелерге блокторларды орнатыңыз!

Терезеден құлау балалар жарақаты мен өлімінің негізгі себептерінің бірі болып табылады, әсіресе қалаларда. Табиғи қызығушылықтың арқасында балалар ашық терезенің алдында өте осал. Есіңізде болсын, бала бар үйде - кем дегенде бекіткіштер болуы керек - бұл ең аз қорғаныс, өйткені бала терезені өзі аша алады.

Ата-аналарға арналған жадынама «баланы терезеден құлаудан қалай қорғауға болады»

Балаңызды тірі қалдыратын бірнеше ережелерді есте сақтаңыз!

1. Құлау жағдайларының көпшілігі ата-аналар балаларды қараусыз қалдырған кезде болады. Кішкентай балаларды жалғыз қалдырмаңыз.
 2. Баланың терезеге көтерілуіне жол бермеу үшін жиһаздың барлық түрлерін терезелерден алыстыңыз.
 3. Ешқашан москит торларына сенбеңіз! Олар құлаудан қорғауға арналмаған! Керісінше, москит торы қайғылы жағдайға ықпал етеді, өйткені бала өзін қауіпсіз сезінеді және терезеге де, оған да сүйенеді. Көбінесе балалар осы торлармен бірге құлап кетеді.
 4. Мүмкін болса, терезелерді төменнен емес, жоғарыдан ашыңыз.
 5. Баланың терезені бірнеше дюймден артық ашуға мүмкіндік бермейтін терезелерге арнайы бекіткіштер қойыңыз.
 6. Терезе торларын салу арқылы терезелерді қорғаңыз. Торлар балаларды ашық терезелерден құлап кетуден қорғайды.
 7. Егер сіз балаңызға терезеден бірдеңе көрсетсеңіз – оны әрдайым мықтап бекітіңіз, баланың кенеттен қозғалуына дайын болыңыз, алақаныңызды құрғақ ұстаныңыз, баланы киімнен ұстамаңыз. Сіз оларды орнатумен айналысатын арнайы фирмаларға хабарласып, терезе түріне сәйкес келетінін таңдай аласыз.
 8. Егер сізде дәл қазір құлыптау және сақтандыру жабықтықтарын орнату мүмкіндігі болмаса, бұрағышпен болттарды, бекітетін тұтқаларды оңай бұрап, қажет болған жағдайда пайдаланып, қолданғаннан кейін бірден алып тастай аласыз.
- Балалардың терезеден құлап кетуіне жол бермеу үшін ата-аналарға арналған жадынама «назар аударыңыз!»

Құрметті ата-аналар! Назар аударыңыз!

Егер Сіз торды терезенің бүкіл өлшеміне орнатсаңыз, өрт болған жағдайда оны тез ашудың жолы болуы керек! (бұл әсіресе ТЖМ мамандары адамдарды өртеніп жатқан үйден баспалдақтармен, батуттармен шығарған кезде немесе сіз тек соңғы шара - терезеден қорғалмаған секіру арқылы құтыла алатын кезде қажет). Тор ілмектерде ашылып, ілулі құлыппен бекітілуі керек. Кілт еденнен жоғары, терезенің жанында, қаламырға ілінеді, осылайша жасөспірім мен ересек адам қажет болған жағдайда терезені 30-60 секундта тез аша алады. Терезелерді торлармен мықтап қайнатпаңыз, бұл сізге бірінші қабатта да өмір сүруі мүмкін!

Тордың кез - келген түрімен-шыбықтар арасындағы саңылау баланың басының көлденең мөлшерінің жартысынан аспауы керек (10 см-ден аспауы керек). Егер бала басын шыбықтардың арасына жабыстыра алса-мұндай тордың еш пайдасы жоқ! Бекіткіштерді, торларды орнату-тек кәсіпқойлар болуы керек! Балаларыңыздың қауіпсіздігін сақтамаңыз! Ұзақ кепілдік беретін сенімді фирмаларға ғана хабарласыңыз. Пластиктерді терезені балалардың оны ашуға тырысуынан қорғауға қабілетті құрылыстарды іздеу, әдетте, анасы баласын ашық терезенің терезесінде тұрғаннан кейін басталады.

Балалардың үйдегі қауіпсіздігі. Балаларға қауіпсіз терезелерді қалай жасауға болады? Көптеген ата-аналар терезелерді балалардан қорғаудың тәсілдері мен құралдарын өз бетінше ойлап табуға тырысады. Тұтқаны бұрап, оны жоғары қою арқылы баланың терезені ашудан қорғаудың қарапайым әдісін бәрі біледі. Балалардың денсаулығын бірге сақтайық!

Құрметті ата-аналар!

Жыл сайын жазғы-көктемгі маусымның басталуымен терезеден құлаған кезде балалардың қаза болу жағдайлары тіркеледі! Әдетте, құлаудың барлық жағдайларында балалар әр түрлі жиһаздарды тіреуіш ретінде пайдаланып, терезеге өздігінен көтеріліп, москит торына сүйеніп, онымен бірге терезеден құлады. Сонымен қатар, құлаудың басым көпшілігі ересектердің балалардың мінез-құлқын бақылауының болмауынан, терезелерді жабууды ұмытып кететін туыстары мен жақындарының алаңдаушылығынан, терезелерде блокторлар немесе терезе тұтқалары-құлыптардың болмауынан, жиһаздың дұрыс орналаспауынан, балалардың терезелерге өздігінен көтерілуіне мүмкіндік беруден және жабық терезенің елесін тудыратын масалардың торларының болуынан болды.

Ата-аналарға арналған ұсыныстар «баланың терезеден құлап кетуі қауіпсіз»
Үйде кішкентай бала болса, терезелерді ашық қалдырмаңыз, өйткені баланың өміріндегі соңғы сәт болуы немесе оны біржола мүгедек етуі мүмкін бір секунд алаңдау жеткілікті.

Терезені тиісті қорғаусыз масалардың торларын пайдаланбаңыз-балалар оларға сүйенуді ұнатады, оларды сенімді тірек ретінде қабылдайды, содан кейін олармен бірге шығады. Баланы қараусыз қалдырмаңыз, әсіресе терезелермен шыны есіктердің жанында ойнаңыз. Бала терезеге көтеріліп, құлап кетпес үшін жиһазды терезелердің жанына қоймаңыз. Балаларға төсекке немесе терезелердің жанында орналасқан басқа жиһазға секіруге жол бермеу керек.

Тазалау процесінде заттарды балконның немесе ішкі әйнектелген есіктердің жанына қоюға болмайды, өйткені бала сүрініп, өзіне зақым келтіруі мүмкін.

Балаларға қауіпсіздік сабақтарын үйрету. Үлкен балаларды кішілеріне қарауға үйрету. Балалар бөлмесіне арналған терезелерге керек-жарақтарды мұқият таңдаңыз. Атап айтқанда, жалюзи және роликті жалюзи сияқты Күн Қорғанысы ілулі сымдар мен тізбектерсіз болуы керек. Бала оларға шатасып, тұншығуды тудыруы мүмкін.

Терезелердің астына жасыл кеңістіктер отырғызыңыз, әсіресе егер сіз жеке үйде тұрсаңыз, бала терезеден құлап кетсе, қонуды жеңілдетеді алады.

Терезеге блокторларды немесе терезе тұтқаларын орнатыңыз-баланың терезені өздігінен ашуына кедергі келтіретін кілті бар құлыптар.

Бірақ бәрібір, құрметті ата-аналар, мүмкіндігінше кішкентай баланы жалғыз қалдырмай, өздерімен бірге алып жүру әлдеқайда тыныш және қауіпсіз. Төтенше жағдайларда, таныстарымен, туыстарымен бірлесіп жұмыс жасаңыз және баланы олардан қалдырыңыз немесе баламен бірге отыру үшін «еркін» туыстарын шақырыңыз. Әрине, сіз бәрінен қорықпайсыз, бірақ баланы қорғау үшін қолымыздан келгеннің бәрін жасауға міндеттіміз.

ПАМЯТКАДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ ПО ПРОФИЛАКТИКЕ ВЫПАДЕНИЯ ДЕТЕЙ ИЗ ОКНА

Уважаемые родители!

Наступил весенний период 2023 года, и многие родители забывают о том, что открытое окно может быть смертельно опасно для ребенка. Каждый год от падений с высоты гибнет огромное количество детей. Будьте бдительны!

1. Никогда не держите окна открытыми, если дома ребенок! Вам кажется, что Вы рядом, но секунда, на которую Вы отвлекетесь, может стать последней в жизни Вашего ребенка!

2. Никогда не используйте антимоскитные сетки - дети опираются на них и выпадают вместе с ними наружу!

3. Никогда не оставляйте ребенка без присмотра!

4. Установите на окна блокираторы, чтобы ребенок не мог самостоятельно открыть окно!

Падение из окна является одной из основных причин детского травматизма и смертности, особенно в городах. Дети очень уязвимы перед раскрытым окном из-за естественной любознательности.

Помните, что в доме, где есть ребенок - НЕПРЕМЕННО должны стоять хотя бы фиксаторы - это минимальная защита, так как ребенок может открыть окно и сам.

ПАМЯТКА

для родителей «Как защитить ребенка от падения из окна»

ЗАПОМНИТЕ несколько правил, которые сохранят жизнь Вашему ребенку!

1. Большинство случаев падения происходит тогда, когда родители оставляют детей без присмотра. Не оставляйте маленьких детей одних.

2. Отодвиньте от окон все виды мебели, чтобы ребенок не мог залезть на подоконник.

3. НИКОГДА не рассчитывайте на москитные сетки! Они не предназначены для защиты от падений! Напротив - москитная сетка способствует трагедии, ибо ребенок чувствует себя за ней в безопасности и опирается, как на окно, так и на нее. Очень часто дети выпадают вместе с этими сетками.

4. По возможности, открывайте окна сверху, а не снизу.

5. Ставьте на окна специальные фиксаторы, которые не позволяют ребенку открыть окно более чем на несколько дюймов.

6. Защитите окна, вставив оконные решетки.

Решетки защитят детей от падения из открытых окон.

7. Если вы что-то показываете ребенку из окна – всегда крепко фиксируйте его, будьте готовы к резким движениям малыша, держите ладони сухими, не держите ребенка за одежду. Вы можете обратиться в специальные фирмы, занимающиеся их монтажом и выбрать наиболее подходящие вашему типу окон.

8. Если у вас нет возможности прямо сейчас установить фиксирующее и страховое оборудование, вы легко можете просто открутить отверткой болты, крепящие рукоятки и убрать их повыше, используя по мере необходимости и сразу вынимая после использования.

Уважаемые родители! Обратите внимание!

Если вы устанавливаете решётку на весь размер окна, должен быть способ быстро открыть ее в случае пожара! (это особенно необходимо, когда специалисты МЧС вынимают людей из горящего дома лестницами, батутами, или когда спастись можно только крайней мерой - незащищённым прыжком из окна). Решётка должна открываться на навесках и запирается навесным замком. Ключ вешается высоко от пола, около самого окна, на гвоздике, так, чтобы подорок и взрослый смогли быстро открыть окно за 30-60 секунд при острой необходимости. Не заваривайте решётками окна наглухо, это может стоить вам жизни даже на первом этаже!

При любом типе решёток - просвет между прутьями не должен быть более половины поперечного размера головы ребенка (не более 10 см). Если ребенок может просунуть голову между прутьями - нет ни малейшего толку от такой решётки!

Устанавливать фиксаторы, решётки - должны только профессионалы! Не экономьте на безопасности своих детей! Обращайтесь только к надёжным фирмам, дающим долговую гарантию.

Поиск устройств, способных защитить пластиковое окно от попыток детей его открыть, начинается, как правило, после того, как мама застаёт своего ребенка стоящего на подоконнике у открытого окна.

Безопасность детей дома. Как сделать безопасные окна для детей?

Многие родители пытаются самостоятельно изобретать способы и устройства защиты окон от детей. Всем известен простой способ защиты от открытия окна ребенком, открутив ручку и положив её повыше.

Вместе сохраним здоровье детей!

ПАМЯТКА

для родителей по профилактике выпадения детей из окна

Уважаемые родители!

Ежегодно с началом летне-весеннего сезона регистрируются случаи гибели детей при выпадении из окна!

Как правило, во всех случаях падения дети самостоятельно забирались на подоконник, используя в качестве подставки различные предметы мебели, и, опираясь на противомоскитную сетку, выпадали из окна вместе с ней. При этом подавляющее большинство падений происходило из-за недостатка контроля взрослых за поведением детей, рассеянностью родных и близких, забывающих закрывать окна, отсутствие на окнах блокираторов или оконных ручек-замков, неправильной расстановкой мебели, дающей возможность детям самостоятельно забираться на подоконники, и наличие москитных сеток, создающих иллюзию закрытого окна.

Рекомендации родителям «Угроза выпадения ребенка из окна»

Не оставляйте окна открытыми, если дома маленький ребенок, поскольку достаточно отвлечься на секунду, которая может стать последним мгновением в жизни ребенка или искалечить её навсегда.

Не использовать москитные сетки без соответствующей защиты окна – дети любят опираться на них, воспринимая как надёжную опору, а потом выпадают вместе с ними наружу.

Не оставлять ребенка без присмотра, особенно играющего возле окон и стеклянных дверей.

Не ставить мебель поблизости окон, чтобы ребенок не взобрался на подоконник и упал вниз.

Не следует позволять детям прыгать на кровати или другой мебели, расположенной вблизи окон.

Не следует класть вещи в беспорядке в процессе уборки возле балконных или межкомнатных остеклённых дверей, так как ребенок может споткнуться и нанести себе травму.

Преподавать детям уроки безопасности. Учитывать старших детей присматривать за младшими.

Тщательно подобрать аксессуары на окна для детской комнаты. В частности, средства солнцезащиты, такие как жалюзи и рулонные шторы должны быть без свисающих шнуров и цепочек. Ребенок может в них запутаться и спровоцировать удушье.

Посадить под окнами зелёные насаждения, особенно, если вы живёте в частном доме, которые смогут смягчить приземление в случае выпадения ребенка из окна.

Установить на окна блокираторы или оконные ручки-замки с ключом препятствующие открытию окна ребенком самостоятельно.

Но всё же, уважаемые родители, гораздо спокойнее и безопаснее, по возможности, не оставлять маленького ребенка одного, а брать с собой. В крайнем случае, кооперироваться со знакомыми, родственниками и оставлять ребенка у них или приглашать «своих» родственников к себе, чтобы они посидели с ребенком. Конечно, от всего не застрахуетесь, но сделать то, что в наших силах, чтобы обезопасить ребенка, мы обязаны.

РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

РЕФОРМЫ В ДЕЙСТВИИ

В нынешнем году в Карагандинской области молодежи будет выдано 324 кредита на сумму свыше 1,6 миллиарда тенге: «По поручению Президента РК с этого года молодежи выдаются кредиты для развития бизнеса, – отметила руководитель управления координации занятости и соцпрограмм Асем Джунуспекова во время брифинга на площадке РСК. – Основное условие получение займа – залоговое имущество. Залог под кредит смогут предоставить родители или родственники молодого человека. Решение о выдаче кредита принимает комиссия при акимате области. Документы нужно сдавать в филиал АО «Аграрная кредитная корпорация». За всей необходимой информацией потенциальные получатели смогут обратиться в центры занятости по месту жительства».

«Залог внесут родители»,

«Индустриальная Караганда» от 30.03.23

РЕФОРМЫ В ДЕЙСТВИИ

«С момента избрания Президентом Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева в стране идет динамичный и всесторонний процесс обновления, - говорит Алмас Тажигулов, руководитель КГУ «Государственный архив Карагандинской области». - Прошедшие выборы ярко показали, что наша страна целенаправленно движется по пути построения открытого и справедливого общества. Последовательность реформ позволяет строить долгосрочные перспективы и дает возможность стабильного развития во всех областях жизни общества, в том числе и в деятельности архивной службы».

«Фундамент духовного возрождения»,

«Индустриальная Караганда» от 30.03.23

ПРЕЗИДЕНТ РЕФОРМАСЫ - ӨМІРШЕҢ ӨЗГЕРІСТЕР

Жыл өткен сайын бұқара халықтың суға деген қажеттілігін қамтамасыз ету су тапшылығының өсуіне байланысты күрделі міндетке айналады. Республика аумағындағы мөлдір судың қаттығы өзен-көлдердің ластануымен күшейе түсті.

«ORTALYQ QAZAQSTAN» газеті

«Су сұрауын нақтылайтын Кодекс» мақаласынан

ПРЕЗИДЕНТ РЕФОРМАСЫ - ӨМІРШЕҢ ӨЗГЕРІСТЕР

Халықаралық сарапшылардың қорытындысы бойынша Қазақстанда суды тұтыну 2040 жылға қарай 46%-ға өседі, су ресурстарының тапшылығы жылына 12 км³-ке дейін жетуі мүмкін. Тапшылық негізінен іргелес мемлекеттерден ағынның азаюына байланысты болады. Суды пайдаланудың негізгі үлесі ауыл шаруашылығына тиесілі – бұл жалпы суды тұтынудың шамамен 65% құрайды.

«ORTALYQ QAZAQSTAN» газеті

«Су сұрауын нақтылайтын Кодекс» мақаласынан

«ПРИОЗЕРСК ҚАЛАСЫНЫҢ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК
БАҒДАРЛАМАЛАР БӨЛІМІ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІНІҢ
СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ 5-38-70

Бөлім басшысының азаматтарды жеке қабылдау уақыты - дүйсенбі, сәрсенбі, жұма күндері: сағат 10.00-ден 12.00-ге дейін, 15.00-ден 17.00-ге дейін.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ ГУ «ОТДЕЛ ЗАНЯТОСТИ И СОЦИАЛЬНЫХ ПРОГРАММ
Г. ПРИОЗЕРСК» 5-38-70

График приема граждан по личном вопросам руководителя отдела – понедельник, среда, пятница с 10.00 до 12.00; с 15.00 до 17.00 часов.

«ПРИОЗЕРСК ҚАЛАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ, ТІЛДЕРДІ ДАМУ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ
ЖӘНЕ СПОРТ БӨЛІМІ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ 5-33-16

«Приозерск қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» мемлекеттік мекемесінің азаматтарды қабылдау күні әр аптаның дүйсенбі күні сағат 16:00-17:00 аралығында. Сенім телефондары: 8(71039)5-40-93, 8(71039)5-40-95

БАЛАЛАРДЫҢ ОРАЗА ҰСТАҒАНЫ ДҰРЫС ПА?

Дүйім мұсылманға парыз етілген Рамазан айы да басталып кетті. Алайда соңғы кездері ауыз бекітіп жатқандардың жасы жылдан-жылға кішірейіп барады. Әсіресе, студенттер мен мектеп жасындағы балалар арасында ораза ұстау сәнге айналғандай. Бұл мәселеге байланысты қоғамда пікірталас болып жатқаны да жасырын емес. Жасөспірімдердің ораза ұстауына қатысты қоғамдағы пікір екіге жарылған. Бірі 5 парыздың бірін өтегендері дұрыс десе, келесілері бұғанасы қағпай жатып, мұндай қадамға бару орынсыз деп санайды. Бұл тақырып қазір ғаламторда да қызу талқыланып жатыр. Бұған қатысты әріптесім, журналист Айгүл Болатханқызы Facebook-тегі парақшасында осыған қатысты жазба қалдырды. Ол бұйдейді: «Бұл күнде бозбала, бойжеткен, жасөспірімді қойып, кішкентай бала да ауыз бекіткіш. Мейлі ғой. Бірақ... Ағзаға дәрумен жетіспеушілігі күшейген көктемгі кезде ораза тұтудың пайдасынан зияны көп пе, аз ба? Мейлі дейсің. Құласа біреудің баласы, ауырса біреудің баласы, ешкімнің ешкімде шаруасы жоқ. Бірақ... Мен секілді әжесі құйрықмай сорғызып, дәрі орнына түрлі шөпті қайнатып компот қып ішкізіп өскен ұрпақ емес бұлар. Сүйек мүжіп, сорпа мен айран ішіп өскен менің қасымда порошок пен тауықтың сирағын жеп жетілген қазіргі жастардың «батарейкасы» тез таусылады, кішкене қимылдаса діңкесі құрып, сұлай кеткісі келеді. Қалай айтса да, әлсіз ұрпақ», — деп жазды Айгүл Болатханқызы. Журналистің жазбасына пікір қалдырғандар көп. Олардың басымы көпшілігі оқушылардың ораза ұстауына қарсылық білдірген. «Мектеп оқушыларына қарап, түніліп кетемін. Ораза ұстап, әдемі тамақ жеу, үлкендермен жағаласып ауызашарға бару олар үшін сән! Сабақта көздері қарауытып, бастары ауырып, әлсіреп отырады. Ата-анасы қайда қарап отыр?! Жуанның жіңішкеріп, жіңішкенің үзілер шағында баланың денсаулығына обал ғой. Әсіресе, сы-

ртта жүрген студенттерге жаным ашиды...» деген пікірді: «Мен де оқушы балалардың ораза ұстағанын дұрыс деп есептемеймін. Өсіп келе жатқан ағзаға уақытылы қорек керек, уақытылы ұйқы керек...», «Жастар мен балалардың ораза ұстауына өте сақтықпен қарауымыз керек...», «Бастауыштың оқушысы ораза ұстауда. Жас ағзаға қорек керек. Неге ата-ана ойланбайды?..», — деп қостаған әртүрлі пікір қалдырды желі қолданушылары.

Алайда бұл пікірмен невропедиатр Гүлдана Шойбекова келіспейді. Тәжірибелі дәрігер керісінше баланың 1 ай ас-судан тыйылуы денсаулыққа пайдалы дейді. Бірақ ораза ұстар алдында әр бала медициналық тексеруден өтуі керек. «Дәрігер ретінде айтарым, егер баланың денсаулығы жақсы болса, ораза ұстауда тұрған ештеңе жоқ. Керісінше, пайдалы. Қазір біз сибр, сибр деген диагнозды екіншісіне қойып жатырмыз. Бұл — ішек аурулары. 5-12 жас аралығында көп кездеседі. Қазір тамақтану үрдісі қатты өзгеріп кетті. Бұл содан пайда болатын ауру. Айран, сүт, иогурт барлығына қант қосылады. Бұдан бөлек балалар тәттіні көп жейді. Соның кесірінен аурушаң балалар көп. Ал ораза ұстаса, тым болмағанда 1 ай болсын асқазаны, ағзасы тәттіден тазарып қалатын еді», — дейді Гүлдана Шойбекова.

Ал исламда балиғат жасына толған балаға ораза ұстауға рұқсат етілген. Қыз балалар 9 жастан бастап, ал ер балалар 12 жастан бастап отыз күн ораза ұстауына болады. Дін өкілдері осы көрсетілген жасқа жетпеген балақайларға ағзаны үйрету үшін ауызды ертерек ашуға, жарты күн бекітуге, оразаға үйрену мақсатында жеңілдіктер жасауға болады дейді. Осынау өзекті мәселенің біздің Приозерск қаласының тұрғындарына да қатысы бар деп ойлап, жерлестеріміздің де ой-пікірін білгіміз келеді. «Ойталқы» айдарына ой қосыңыздар, жерлестер!

Н.ҚЫДЫРМҰРАТҰЛЫ

ҚҰРМЕТТІ ПРИОЗЕРСК ҚАЛАСЫНЫҢ ТҰРҒЫНДАРЫ!

«САРЫШАҒАН СУЖЫЛУ - 2014» ЖШС, ПРИОЗЕРСК Қ., 18.04.2023 Ж., САҒ.16.00 ДЕ КОСМАНАВТОВ КӨШЕСІ 2, КГКП «ДОСТЫҚ» БАЛАЛАР МЕН ЖАСӨСПІРІМДЕР БІРЛЕСТІГІ ОРТАЛЫҒЫНДА 2022 ЖЫЛДА АТҚАРЫЛҒАН ЖҰМЫСТАР ТУРАЛЫ ҚОҒАМДЫҚ ТЫНДАУ ӨТКІЗЕДІ.

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ ГОРОДА ПРИОЗЕРСК!

ТОО «САРЫШАҒАН СУЖЫЛУ-2014» Г. ПРИОЗЕРСК 18 АПРЕЛЯ 2023 ГОДА 16.00 ЧАСОВ, ПО АДРЕСУ УЛ. КОСМАНАВТОВ 2, КГКП «ЦЕНТР ДЕТСКОЕ – ЮНОШЕСКОГО ТОВАРИЩЕСТВА «ДОСТЫҚ», ПРОВОДИТ ОБЩЕСТВЕННОЕ СЛУШАНИЕ О ПРОВЕДЕННЫХ РАБОТ ЗА 2022 ГОД.

ЕҢБЕК ЗАҢНАМАСЫНЫҢ САҚТАЛУЫ ЕҢБЕК МИНИСТРЛІГІНІҢ ЕРЕКШЕ БАҚЫЛАУЫНДА - ОКҚ БРИФИНГІ

Бүгін Орталық коммуникациялар қызметі алаңында өткен брифингте ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Еңбек және әлеуметтік қорғау комитетінің төрағасы, ҚР Бас мемлекеттік еңбек инспекторы Төлеген Оспанқұлов қызметкерлердің еңбек құқықтарын қорғау, оның ішінде қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету туралы айтып берді.

Еңбек заңнамасын сақтау мәселелері министрліктің ерекше бақылауында тұр, деп атап өтті спикер. «Биылғы жылдың 1 наурызына мемлекеттік еңбек инспекторлары 900-ден астам тексеру жүргізді, оның барысында 1 мыңнан астам бұзушылық анықталды. Оның ішінде еңбек саласында – 865, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша - 132, халықты жұмыспен қамту саласында - 8. Жұмыс берушілерге 527 ұйғарым берілді және 54 млн теңгеден астам сомаға әкімшілік айыппұл салынды. 4662 өтініш

қаралды», — деді ЕХӘҚМ өкілі.

Спикердің айтуынша, республика кәсіпорындарында 18 мыңнан астам өндірістік кеңес жұмыс істейді, онда 24 мыңнан астам еңбекті қорғау инспекторы ішкі бақылауды жүзеге асырады. Олар 2022 жылы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі талаптардың 139-дан астам бұзушылықтарын анықтады.

2021 жылғы 1 желтоқсаннан бастап жұмыс берушілер hr.enbek.kz порталында орналастырылған «Онлайн-еңбек консультанты» функционалы арқылы еңбек заңнамасының талаптарын сақтау бойынша өзін-өзі тексеруден өтуге мүмкіндік алды. Сервис еңбек инспекторының қатысуынсыз интерактивті режимде тексеру жүргізеді. Бұзушылық анықталған жағдайда, бұл функционал актіні береді, оған сәйкес жұмыс беруші өз қызметіне түзетулер енгізуі керек.

ortcom.kz

Электрондық почта: priogazeta@mail.ru

Таралымы: 500 дана

Жарнама бөлімі: +7-707-345-79-35

QORJYNTÜBEK JARŞYSY

Меншік иесі: «ИП Исатай М.А.»
Бас редактор: Исатай М.А.
Техникалық редактор: Исатай М.А.
Редакция мекен-жайы: Қарағанды облысы, Приозерск қаласы, 101100, Жеңіс Бульвары, 38а, 5.
Газет Қарағанды қаласы, Сәтпаев көшесі 15, «Арқо» ЖШС-де басылды.
Тапсырыс №13/39, Таралымы:500 дана, пішімі: А3

Анықтама телефондары: +7-707-345-79-35
Жарнама бойынша: +7-707-345-79-35
Электрондық почта: priogazeta@mail.ru
Газеттің арнаулы тілшісі: Нұрғали Қарабектегі +7-778-582-29-41

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат коми тетінде тіркеуден өтіп, 2022 жылғы 27 маусымда №86VPY00051152 куәлігі берілді.

Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнамалар мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді. Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды. Суреттер интернеттен және архивтардан алынды. Фотосуреттер мен қолжазбалар қайтарылмайды. Газет әр аптаның сенбі күні шығады.